

DU LỊCH THÁI NGUYÊN TRONG HỘI NHẬP QUỐC TẾ: THỜI CƠ VÀ THÁCH THỨC

Lê Quang Đăng*

Trường Đại học Công nghệ Thông tin và Truyền thông - ĐH Thái Nguyên

TÓM TẮT

Toàn cầu hoá và hội nhập quốc tế đã và đang có những tác động không nhỏ đối với sự phát triển kinh tế du lịch của cả nước nói chung và đối với ngành du lịch tỉnh Thái Nguyên nói riêng. Để hiểu rõ những tác động mà hội nhập quốc tế mang lại cho ngành du lịch của tỉnh Thái Nguyên, bài báo đã phân tích một cách cụ thể những thời cơ, chỉ ra những thách thức mà du lịch Thái Nguyên phải đối diện. Từ đó bài báo đã đưa ra một số luận cứ khoa học, một số giải pháp gợi mở chính sách và chiến lược phát triển kinh tế du lịch Thái Nguyên trong thời gian tới.

Từ khoá: Thái Nguyên, du lịch, hội nhập quốc tế, thời cơ, thách thức

GIỚI THIỆU

Thái Nguyên là một tỉnh nằm ở Đông Bắc Việt Nam, có diện tích 3534,7km², dân số 1.150.200 người [1]. Thái Nguyên được biết đến là trung tâm kinh tế - xã hội lớn của vùng Trung du Miền núi phía Bắc. Với những thuận lợi về điều kiện tự nhiên, thời tiết, khí hậu, tài nguyên thiên nhiên cùng với những giá trị truyền thống về lịch sử, văn hoá lâu đời đã tạo nên cho Thái Nguyên những tiềm năng du lịch to lớn. Thái Nguyên được biết đến là “*Thủ đô gió ngàn*” của chiến khu Việt Bắc một thời lừng lẫy, là quê hương “*Đệ nhất danh trà*”, là mảnh đất của “*Huyền thoại Hồ Núi Cốc*”, những cái tên làm nên thương hiệu, những địa danh du lịch hấp dẫn đã đưa Thái Nguyên trở thành một điểm đến lý tưởng cho du khách trong nước và quốc tế. Trong những năm qua, được sự quan tâm, chỉ đạo của Đảng uỷ, Uỷ ban nhân dân và các cấp chính quyền của tỉnh đã đưa du lịch Thái Nguyên có những bước chuyển mình đáng khích lệ. Đặc biệt, xu thế toàn cầu hoá và hội nhập quốc tế hiện nay đã và đang đặt ra cho du lịch Thái Nguyên những thời cơ và thách thức to lớn. Nắm bắt thời cơ, vượt qua thách thức, khai thác triệt để nguồn tài nguyên du lịch phong phú sẽ là một cơ hội tốt để du lịch Thái Nguyên tạo thế phát triển mạnh mẽ,

vững chắc, đủ sức cạnh tranh trong xu thế hội nhập toàn cầu.

DU LỊCH THÁI NGUYÊN: NGUỒN TÀI NGUYÊN PHONG PHÚ

Tài nguyên du lịch là nhân tố quan trọng tạo nên tính hấp dẫn, sức sống và quyết định đến sự phát triển của ngành du lịch. Nói đến tài nguyên du lịch tự nhiên, Thái Nguyên là tỉnh trung du với địa thế núi - đồi - đồng bằng xen kẽ, tạo nên thế điệp trùng với cảnh quan thiên nhiên hùng vĩ. Thái Nguyên có nhiều dãy núi cao chạy theo hướng bắc - nam và thấp dần xuống phía nam, cấu trúc vùng núi phía bắc chủ yếu là đa phong hoá mạnh tạo thành nhiều hang động và thung lũng nhỏ. Tạo hoá thiên nhiên đã ban tặng cho Thái Nguyên nhiều địa danh du lịch hấp dẫn: hang Phượng Hoàng - suối Mỏ Gà, núi Văn - núi Võ, thác nước 7 tầng Khuôn Tát, thác Nậm Rút, khu du lịch hồ Núi Cốc, khu di tích khảo cổ Thần Sa có niên đại cách ngày nay không dưới 3 vạn năm... là những địa danh quen thuộc đối với du khách từ lâu.

Nói đến tài nguyên du lịch nhân văn, Thái Nguyên là tỉnh có truyền thống lịch sử văn hoá lâu đời. Các di tích lịch sử, di tích kiến trúc nghệ thuật, di tích tôn giáo, sinh hoạt văn hoá, sinh hoạt tâm linh, lễ hội... đã tạo nên cho du lịch Thái Nguyên tính đa dạng, phong phú. Đến với Thái Nguyên là đến với “Thủ đô

* Tel: 0987.860.183 - Email: lq dang@ictu.edu.vn

gió ngàn - Chiến khu Việt Bắc" - ATK Định Hoá vẫn còn đó những di tích một thời hào hùng của dân tộc. Đến với Thái Nguyên là đến với những mùa lễ hội truyền thống đặc sắc văn hoá: lễ hội đền Giá, đền Đuôm, lễ hội lồng tồng, hội Hic, hội Chùa Hang, lễ hội Núi Ván - Núi Võ,... Ngoài ra, loại hình du lịch cộng đồng, tham quan các làng nghề, làng văn hoá dân tộc, du lịch khám phá thiên nhiên,... cũng đang được quan tâm phát triển mạnh mẽ ở Thái Nguyên. Du lịch khám phá và thưởng ngoạn cảnh quan lòng hồ Núi Cốc, du lịch tham quan làng nghề Tân Cương, du lịch về nguồn - thăm chiến khu ATK Định Hóa đang thu hút đông đảo du khách thập phương.

Tính đến nay, tỉnh Thái Nguyên có 780 di tích - thắng cảnh, với 474 di tích lịch sử, 12 di tích khảo cổ, 43 di tích thắng cảnh, 26 di tích kiến trúc nghệ thuật, 225 di tích tín ngưỡng tôn giáo. Trong số đó có 36 di tích lịch sử, văn hóa, địa danh du lịch thắng cảnh được xếp hạng cấp quốc gia và 72 di tích lịch sử, văn hóa, địa danh du lịch được xếp hạng cấp tỉnh [2]. Đây là những tài nguyên - tài sản du lịch quý giá của Thái Nguyên, điều quan trọng là ngành du lịch của tỉnh cần phải khai thác triệt để những lợi thế này để xây dựng Thái Nguyên trở thành một trung tâm du lịch phát triển của khu vực trung du, miền núi Bắc Bộ.

DU LỊCH THÁI NGUYÊN TRONG HỘI NHẬP QUỐC TẾ

Hội nhập quốc tế và thời cơ cho sự phát triển du lịch Thái Nguyên

Hội nhập quốc tế là tiến trình một quốc gia theo đuổi lợi ích, mục tiêu của mình thông qua việc tự giác, chủ động hợp tác, liên kết sâu rộng với các quốc gia khác trên nhiều lĩnh vực (kinh tế, chính trị, an ninh quốc phòng, văn hóa, xã hội,...) dựa trên sự chia sẻ về nhận thức, lợi ích, mục tiêu, giá trị, nguồn lực, quyền lực (chủ quyền, thẩm quyền định đoạt chính sách,...) và chủ động chấp nhận, tuân thủ, tham gia xây dựng các luật chơi chung, chuẩn mực chung trong khuôn khổ các định chế hoặc tổ chức quốc tế [3]. Hội nhập

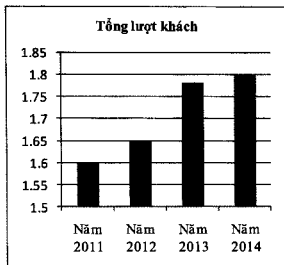
quốc tế diễn ra trên mọi lĩnh vực của đời sống xã hội: kinh tế, chính trị, an ninh - quốc phòng, văn hóa, xã hội,... Trong lĩnh vực kinh tế, hội nhập kinh tế quốc tế là quá trình gắn kết mang tính thể chế giữa các nền kinh tế lại với nhau, theo đó các nước chủ động thực hiện đồng thời hai việc: một mặt, gắn nền kinh tế và thị trường từng nước với thị trường khu vực và thế giới thông qua các nỗ lực thực hiện mở cửa và thúc đẩy tự do hóa nền kinh tế quốc dân; và mặt khác gia nhập và góp phần xây dựng các thể chế kinh tế khu vực và toàn cầu [4]. Quá trình hội nhập kinh tế của Việt Nam diễn ra từ giữa những năm 80 của thế kỷ trước. Năm 2007, Việt Nam chính thức trở thành thành viên thứ 150 của Tổ chức thương mại quốc tế WTO, đây là bước ngoặt lớn trong tiến trình hội nhập quốc tế của Việt Nam. Cho đến nay Việt Nam đã thiết lập quan hệ ngoại giao với 178 quốc gia, quan hệ kinh tế - thương mại, đầu tư với trên 224 quốc gia và vùng lãnh thổ. Việt Nam là thành viên của nhiều tổ chức quốc tế lớn trong khu vực và trên thế giới.

Hội nhập kinh tế quốc tế tác động mạnh mẽ tới sự phát triển kinh tế của cả nước và nhỏ hơn là nó tác động tới sự phát triển của mỗi tỉnh thành, mỗi vùng miền, mỗi ngành nghề, lĩnh vực kinh doanh khác nhau. Kinh tế du lịch là ngành chịu ảnh hưởng rất lớn từ xu thế hội nhập và toàn cầu hoá. Với tư cách là ngành mang tính xã hội hoá rất cao, kinh tế du lịch đang đứng trước những thời cơ và thách thức không nhỏ.

Hoà chung với xu thế phát triển của cả nước, du lịch Thái Nguyên trong những năm qua cũng đã có những bước phát triển đáng kể. Mặc dù là tỉnh mới được tái lập (1/11/1997) nhưng kinh tế Thái Nguyên nói chung và kinh tế du lịch Thái nguyên nói riêng đã đạt được những thành tựu đáng khích lệ. Được sự quan tâm chỉ đạo của Đảng uỷ, UBND tỉnh Thái Nguyên đã đầu tư xây dựng hạ tầng, phát triển nhiều khu, điểm du lịch lớn thu hút đông đảo du khách trong nước và quốc tế. Nếu năm

2001 số lượt khách đến với Thái Nguyên mới chỉ đạt hơn 161.000 lượt (trong đó có 476 lượt khách quốc tế), thì đến năm 2011 du lịch Thái Nguyên đã thu hút trên 1.600.000 lượt khách (trong đó có trên 36.000 lượt khách quốc tế), năm 2014 là 1.801.980 lượt với lượt khách quốc tế tăng gấp đôi: 70.043 lượt (Biểu đồ 1).

Với sự phát triển mạnh mẽ của ngành du lịch đã mang lại thu nhập lớn, góp phần thúc đẩy sự phát triển kinh tế của tỉnh trong những năm qua.

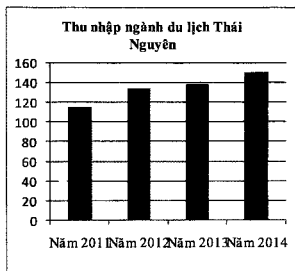

Biểu đồ 1: Tổng lượt khách đến Thái Nguyên.
Đơn vị: triệu lượt. (Nguồn: tổng hợp số liệu thống kê, Sở VHHTDL Thái Nguyên 2015)

Nếu năm 2001 doanh thu về du lịch mới chỉ đạt con số khiêm tốn: 18,7 tỷ đồng thì đến năm 2011, tổng doanh thu của ngành du lịch đã là 115 tỷ đồng và năm 2014 thu nhập của ngành du lịch Thái Nguyên tăng lên 150 tỷ đồng [5], (Biểu đồ 2).

Có được những thành tựu to lớn này là nhờ sự nắm bắt kịp thời và tận dụng triệt để thời cơ do hội nhập quốc tế mang lại cho ngành du lịch tỉnh Thái Nguyên. Với lợi thế là trung tâm kinh tế - xã hội lớn của vùng Trung du Miền núi phía Bắc, tỉnh Thái Nguyên đã khai thác tối đa tiềm năng, thế mạnh của mình để quảng bá hình ảnh du lịch tới đông đảo du khách trong nước và quốc tế. Bằng việc đăng cai năm du lịch quốc gia (2007) và tổ chức thành công các lễ hội trà quốc tế (Festival I

năm 2011 và Festival II năm 2013 và Festival III năm 2015) đã đưa thương hiệu du lịch Thái Nguyên lên một tầm cao mới. Lượng du khách đến với Thái Nguyên tăng liên tục trong những năm gần đây. Ngoài việc đẩy mạnh công tác quảng bá hình ảnh, thương hiệu du lịch, Thái Nguyên cũng đẩy mạnh đầu tư và kêu gọi, thu hút đầu tư cho phát triển du lịch của tỉnh. Trong những năm gần đây, nhiều công trình trọng điểm được thi công, trong đó, chủ yếu tập trung vào các khu du lịch trọng điểm như Trung tâm thành phố Thái Nguyên, Hồ Núi Cốc, ATK Định Hoá, làng chè Tân Cương...

Biểu đồ 2: Thu nhập ngành du lịch Thái Nguyên.
Đơn vị: tỷ đồng. (Nguồn: tổng hợp số liệu thống kê, Sở VHHTDL Thái Nguyên 2015)

Hội nhập quốc tế không những mang lại cơ hội mở rộng thị trường, thu hút đầu tư cho ngành du lịch mà còn tạo điều kiện để Thái Nguyên giao lưu học hỏi kinh nghiệm, hợp tác phát triển du lịch với các quốc gia có nền du lịch phát triển mạnh. Du lịch MICE (du lịch kết hợp hội nghị, hội thảo, triển lãm, tổ chức sự kiện - viết tắt của 4 từ tiếng Anh: Meeting, Incentive, Conference, Event), du lịch công nghiệp hay du lịch thể thao mạo hiểm tuy không phải là những loại hình du lịch mới mẻ trên thế giới nhưng nó lại hoàn toàn mới đối với Thái Nguyên. Việc học hỏi kinh nghiệm của các nước đi trước sẽ là cơ

hội tốt để Thái Nguyên đầu tư, khai thác, phát triển các loại hình du lịch này trong tương lai.

Những thách thức đặt ra

Mặc dù hội nhập quốc tế mang lại thời cơ không nhỏ cho sự phát triển du lịch Thái Nguyên, song nó cũng tạo ra không ít khó khăn, thách thức. Hội nhập quốc tế tạo cơ hội mở rộng và thâm nhập thị trường thế giới rộng lớn nhưng cũng đặt du lịch Thái Nguyên trong thế cạnh tranh khốc liệt. Để tồn tại và phát triển trong môi trường hội nhập, đòi hỏi ngành du lịch tỉnh Thái Nguyên phải nhanh nhạy nắm bắt thông tin, không ngừng đổi mới và phát triển sản phẩm, nâng cao chất lượng dịch vụ và điều chỉnh cơ chế quản lý cho phù hợp.

Sự biến đổi phức tạp của tình hình kinh tế, chính trị trong nước, trong khu vực và trên thế giới là mối đe dọa lớn cho sự phát triển kinh tế du lịch Thái Nguyên. Khủng hoảng và suy thoái kinh tế toàn cầu cùng với những bất ổn, tranh chấp chính trị trong khu vực, đặc biệt là tranh chấp trên Biển Đông là những lý do có thể ảnh hưởng trực tiếp tới lượng du khách quốc tế đến với Việt Nam nói chung và Thái Nguyên nói riêng. Số lượng khách quốc tế đến Thái Nguyên trong những năm gần đây có sự thay đổi bất thường. Năm 2009 số khách quốc tế đến Thái Nguyên là 31.000 lượt, đến năm 2010 giảm xuống còn 21.000 lượt, năm 2011 lại tăng lên 36.000 lượt, trong khi hai năm tiếp theo giảm xuống 32.700 lượt và năm 2014 lượng khách quốc tế đến Thái Nguyên tăng lên gấp đôi: 70.043 lượt [6], Bảng 1.

Bảng 1: Thống kê lượt khách đến Thái Nguyên
(Nguồn: Sở VHHT&DL Thái Nguyên)

Năm	Tổng lượt khách	Khách nội địa	Khách quốc tế
2009	1.355.500	1.324.500	31.000
2010	1.470.000	1.448.320	21.680
2011	1.600.000	1.563.600	36.200
2012	1.656.324	1.621.619	32.705
2013	1.780.000	1.747.300	32.700
2014	1.801.980	1.731.937	70.043

Biến đổi khí hậu toàn cầu và vấn đề môi trường cũng là thách thức lớn đối với du lịch Thái Nguyên. Nó không những góp phần làm giảm lượng du khách đến với Thái Nguyên mà còn là nguyên nhân gây nên sự hủy hoại tự nhiên đối với môi trường, cảnh quan và các di tích lịch sử, làm suy giảm tính hấp dẫn của các địa danh du lịch.

Sự phát triển của khoa học công nghệ, đặc biệt là công nghệ thông tin và truyền thông (CNTT&TT) đã tác động trực tiếp tới những hoạt động du lịch và trở thành nhân tố thúc đẩy kinh tế du lịch phát triển. Các tinh, thành phố trong nước đang đẩy mạnh ứng dụng CNTT đối với ngành du lịch cũng là thách thức lớn tới du lịch Thái Nguyên bởi nếu không kịp thời ứng dụng CNTT cho công tác quản lý du lịch, quảng bá du lịch, đặt tour và thanh toán trực tuyến, trao đổi thông tin trực tuyến... thì du lịch Thái Nguyên sẽ bị tụt hậu và không bắt kịp sự phát triển du lịch đương đại.

Một số giải pháp chiến lược

Đề nghị giải quyết để những thời cơ, phát huy thế mạnh đồng thời khắc phục những hạn chế, vượt qua thách thức do hội nhập quốc tế tạo ra, bài báo đề xuất bốn nhóm giải pháp mang tính chiến lược làm căn cứ khoa học cho sự phát triển du lịch Thái Nguyên trong thời gian tới. Cụ thể:

- **Thứ nhất:** Đẩy mạnh ứng dụng CNTT&TT trong phát triển ngành du lịch Thái Nguyên. Với thế mạnh vốn có về tài nguyên du lịch phong phú, Thái Nguyên cần chú trọng công tác quảng bá thương hiệu hình ảnh du lịch rộng rãi tới du khách trong và ngoài nước. Thực tế cho thấy, ngoài những phương pháp marketing truyền thống thì marketing online đang là một trong những công cụ hữu hiệu để quảng bá thương hiệu du lịch. Theo số liệu thống kê, hiện nay ở Việt Nam có khoảng 39,8 triệu người dùng internet, chiếm 44% dân số và trên thế giới có khoảng 3,0 tỷ người sử dụng internet, chiếm 42% dân số; số người sử dụng điện thoại trên thế giới trên 3,6 tỷ

người và ở Việt Nam là 123,8 triệu người có kết nối mạng di động [7]. Đây là một lợi thế rất lớn để đẩy mạnh công tác quảng bá du lịch thông qua internet và mạng viễn thông di động. Hơn thế, đẩy mạnh ứng dụng CNTT trong hoạt động quản lý du lịch cũng là một trong những việc làm cần thiết nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả và giảm chi phí cho các hoạt động của ngành.

- Thứ hai: Thu hút vốn đầu tư xã hội thúc đẩy sự phát triển kinh tế du lịch của tỉnh Thái Nguyên. Du lịch là lĩnh vực mang tính xã hội hoá cao vì thế ngành du lịch Thái Nguyên cần đẩy mạnh hơn nữa công tác thu hút vốn đầu tư từ nhiều nguồn khác nhau, từ ngân sách nhà nước, ngân sách của tỉnh, vốn của các nhà đầu tư, các doanh nghiệp và đầu tư dân cư. Việc kêu gọi, thu hút vốn đầu tư phát triển du lịch có ý nghĩa rất lớn không chỉ cho sự phát triển của ngành mà còn có ý nghĩa trong việc tăng thu nhập và tạo việc làm cho nhân dân, đặc biệt là nhân dân sinh sống tại các khu du lịch.

- Thứ ba: Chú trọng công tác bồi dưỡng, đào tạo và thu hút nguồn nhân lực chất lượng cao cho ngành du lịch của tỉnh Thái Nguyên. “Vốn nhân lực” là chìa khoá cho sự phát triển du lịch. Trong xu thế hội nhập quốc tế, để du lịch Thái Nguyên có đủ sức cạnh tranh, nâng cao chất lượng, thương hiệu và hình ảnh của mình thì đòi hỏi các nhà quản lý cần phải có chính sách chiêu mộ nhân tài vào phục vụ trong ngành.

- Thứ 4: Đẩy mạnh công tác nghiên cứu cơ bản và nghiên cứu ứng dụng cho phát triển du lịch Thái Nguyên, phối hợp hài hoà giữa nhà nước, nhà doanh nghiệp và nhà khoa học. Mặc dù Thái Nguyên có nhiều tiềm năng phát triển du lịch, song do đặc thù về điều kiện tự nhiên, địa hình, đặc điểm dân cư, văn hoá – phong tục, điều kiện kinh tế - xã hội... nên còn tồn tại nhiều vấn đề trong khai thác và sử dụng các tài nguyên du lịch. Một số loại hình du lịch khá đặc đáo đã được các nước trên thế giới khai thác từ lâu như du lịch MICE, du lịch công nghiệp, du lịch thể thao mạo hiểm,

du lịch cộng đồng... nhưng ở Thái Nguyên vẫn chưa được khai thác. Đây là một hạn chế rất lớn. Để làm được điều này, đòi hỏi ngành du lịch của tỉnh cần khuyến khích nghiên cứu ứng dụng, triển khai các loại hình du lịch, đề xuất những tham vấn chính sách, căn cứ khoa học cho nhà nước, nhà doanh nghiệp xúc tiến đầu tư.

KẾT LUẬN

Hội nhập quốc tế mang lại thời cơ nhưng cũng đặt ra nhiều thách thức to lớn đối với sự phát triển của ngành du lịch tỉnh Thái Nguyên. Việc phân tích tác động của hội nhập quốc tế đối với sự phát triển du lịch là một việc làm cần thiết và có ý nghĩa quan trọng. Biết nắm bắt thời cơ, phát huy thế mạnh, khắc phục hạn chế để vượt qua thách thức là việc làm không hề đơn giản để đưa du lịch Thái Nguyên trở thành một ngành kinh tế mạnh trong khu vực, đủ sức cạnh tranh trên trường quốc tế. Trên cơ sở phân tích lý luận và thực tiễn, bài báo đã đưa ra một số luận cứ khoa học và bốn nhóm giải pháp chiến lược làm tham vấn chính sách cho các cơ quan quản lý nhà nước thúc đẩy phát triển du lịch của tỉnh Thái Nguyên trong thời gian tới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Tổng cục Thống kê (2013), *Niên giám thống kê năm 2012*, Nxb Thống kê, Hà Nội, trang 61.
2. Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch tỉnh Thái Nguyên, (2015), *Số liệu thống kê du lịch*.
3. Bùi Thanh Sơn (2015), *Hội nhập quốc tế và những vấn đề đặt ra đối với Việt Nam*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, trang 18.
4. Nguyễn Xuân Thắng (2007), *Toàn cầu hóa kinh tế và hội nhập kinh tế quốc tế đối với tiến trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa ở Việt Nam*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội, trang 21-24.
5. Báo Du lịch online (2014), *Đề Thái Nguyên trở thành trung tâm du lịch*. <http://www.baodulich.net.vn/De-Thai-Nguyen-tro-thanh-Trung-tam-du-lich-03-5101.html>
6. Sở văn hóa thể thao và du lịch tỉnh Thái Nguyên, (2015), *Số liệu thống kê du lịch*.
7. Lê Nga (2015), ICT news: <http://ictnews.vn/khoi-nghiep/bao-cao-thong-ke-cac-con-so-trung-binh-moi-nguoi-viet-nam-so-huu-1-4-thue-bao-di-dong-123053.ict>

SUMMARY
**THAI NGUYEN TOURISM IN INTERNATIONAL INTERGRATION:
OPPORTUNITIES AND CHALLENGES**

Le Quang Dang*

College of Information and Communication Technology – TNU

Globalisation and international integration has had significant impacts on the economic development of the country's tourism in general and for the tourism industry of Thai Nguyen in particular. To understand the impact that international integration bring to Thai Nguyen tourism industry, this article analyzed in detail the opportunities and pointed out the challenges that Thai Nguyen's tourism has to face. From that, this article gave some scientific arguments, proposed some policy solutions and strategies for the development of Thai Nguyen's tourism in the future.

Key words: *Thai Nguyen, tourism, international integration, opportunities, challenges.*

Ngày nhận bài: 18/09/2015; Ngày phản biện: 12/11/2015; Ngày duyệt đăng: 31/3/2016

Phân biệt khoa học: TS. Đào Thế Huy – Trường Đại học Công nghệ thông tin & Truyền thông - ĐHTN

* Tel: 0987 860.183 – Email. lq dang@ictu.edu.vn